

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravnštvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, 1, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:

za
selo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

Upravištvu prejemam:

za
selo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ 50 „
mesec 1 „ 70 „

Na pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 223.

V Ljubljani, v ponedeljek, 29. septembra 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. oktobrom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravnštvo:

Vse leto 20 kron. Četrt leta 5 kron.
Pol leta 10 „ Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrt leta 6 K 50 h
Pol leta 13 „ Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravištvo „Slovenca“.

Vedno trdnjša falanga.

Včeraj popoldne se je vršil na Čatežu pod Zaplazom velik ljudski shod, katerega blage posledice se bodo nepremagljivo kazale daleč na okrog. Prišlo je na shod okoli 700 ljudi iz sledečih župnij: Čatež, Primskovo, Mirna, Št. Lovrenc, Trebnje, Dobrnič, Sv. Križ pri Litiji in nekaj iz Dol. Že ta primeroma na krajevne razmere ogromna udeležba kaže, kako globoko je povsod v ljudstvo prodrla zavest o krivici in potrebi reforme.

Neprecenljivo uslugo so izkazali zborovavcem žalostni ostanki velikolaškega liberalizma. Gospod Šlajpah je postal po branju »Slov. Naroda« tako naiven, da je mislil z dvajsetimi napojenimi liberalci shod razgnati. A liberalna kohorta je prezgodaj začela s pijačo, in ko bi bila imela stopiti v akcijo, je bila že mokra in trda. G. Šlajpah je z različnimi iz »Naroda« pridobljenimi neduhovitimi vzkliki hotel ožviti to bando, a ni se mu posrečilo: kot odmev je sledilo le neartikulirano kruljenje. Tako so ti liberalci, ki so sedeli čisto ob strani, služili zborovavcem za izvrsten nazoren pouk o liberalizmu. Govorniki so, s prstom kazaje nanje, razlagali ljudstvu last-

nosti liberalne stranke. Bil je v vsakem oziru krasen shod, v čast tamošnjemu katoliško-narodnemu ljudstvu.

Deželni poslanec dr. Schweitzer je razložil volivcem razmere v deželnem zboru. Navdušeno so odobraval obstrukcijo. Posebno se je obrnil gospod poslanec zoper izvestne kroge v Ljubljani, ki izkušajo zdaj po nemških listih razširati mnenje, da je edini dr. Šusteršič obstrukcionista in da ga stranka zapušča. To ni res: postopanje v deželnem zboru je bilo v klubu soglasno sprejeto, in vsi stojimo na istem stališču: Mi ne odnehamo za las, dokler se ne izprej mene sedanje krivice in se kmečkemu ljudstvu ne da pravica. (Burno odobravanje.) Zavračal je liberalne grožnje glede deželnih podpor. Mirna se regulira dalje v kljub vsemu liberalnemu govorenju, in delo gre zdaj celo hitreje, kakor prej, in delalo se bo, dokler bo letos še vreme dopustilo. Na vprašanje govornikovo, ali se naj udado katol. narodni poslanci pritisku liberalcev, je zagromelo ljudstvo soglasno: Nikoli!

Dr. Lampe je s konkretnimi vzgledi pojasnoval razloček med protiljudskim, samogoltnim, na videz omikanim, notraj pa podlim liberalizmom in med požrtvovalnim delom katoliškonarodne stranke na verskem, gospodarskem in političnem polju. Ako se ljudstvo zbira na taborih in shodih, vrši s tem samo svojo od vladarja priznano pravico. Zato je pa za našo vlado značilno dejstvo, da ni dopustila tabora v Ljubljani. Take ljudi, kakor so oni v navzoči pijani in nerazodni tolpi, je vlada pustila zbrati se na protestni shod, a treznih, delavnih, pametnih in mirnih ljudi, ki nečejo nič drugega, kakor gospodi dopovedati svoje gorje in zahtevati pravice zase — teh pa vlada ne pusti v Ljubljano? Zato pa gre plamen vedno rastoče samozvesti s tem večjo silo skozi celo deželo, kjerkoli bije pošteno srce slovenskega kmeta za pravico in za domovje. Nobeno preganjanje ne bo tega gibanja udušilo, ker mi smo odločni, da gremo, če treba tudi v smrt za obstanek in za pravico svojega ljudstva. Viharno navdušenje je nastalo po tem govoru.

G. Jančigaj predlaga potem sledečo resolucijo:

Javen ljudski shod na Čatežu izreka

svoje popolno zaupanje poslancu dr. Schweitzerju in njegovim tovarišem v dež. zboru ter odobrava njihov nastop,

obsoja pa sedanji za kmeta tako krivični volivni red ter zahteva, da se isti izpremeni v smislu splošne in enake volivne pravice.

Javni ljudski shod na Čatežu z ogorčenjem obsoja postopanje deželne vlade, ki je prepovedala ljudski tabor v Ljubljani.

Resolucije so bile sprejete z nepopisnim odobravanjem. Na vprašanje, ali je kdo zoper resolucije, so tudi liberalci vtihnili.

K sklepu je g. dekan Nagode ljudstvu pokazal razloček med liberalci in »klerikalci« v naši deželi na obnašanju ljudstva in razgrajevanju na današnjem shodu. Tako je tudi v politiki: Na eni strani velikanska večina pametnih, ki so mirni, na drugi pa nekaj malo zabavljajev, ki hočejo vse druge strahovati. Pozivlja ljudstvo, naj neomajno stoji na katoliškonarodni strani, ter sklepa shod z živokliki na Nj. Veličanstvo in na papeža.

Bil je krasen dan. Liberalizem se je popolnoma osmešil in pokazal svojo duševno negodnost. Ljudstvo je pa spoznalo velikanško moč, katero ima, ako združeno nastopi. Politična zavest je zbuena — nihče je več ne ugasne!

Ljudski shod.

Včeraj dopoldne se je vršil v »Katoliškem domu« v Ljubljani jako pomenljiv ljudski shod, ki ga je sklicalo »Slovensko katoliško delavsko društvo«, ki je važen činitelj v slovenski krščansko-socialni organizaciji. Shodu je predsedoval g. Gestinčar, vlado je zastopal g. nadkomisar Wratschko. Na dnevnem redu sta bili dve točki. O prvi točki

»tržaške šole«

je poročal državni poslanec dr. Žitnik. Govoril je mej drugim: Nekako tesno mi je pri srcu, odkar stopam skozi vrata državne zbornice. Zdi se mi, kakor da bi za Slovence na pročelju te krasne palače videl znani Dantejev rek: »Lasziate ogni speranza voi, ch' intrate!« Pustite poslanci zunaj vsako nado, vsako upanje, da priborite

narodu svojemu njegove v državnem zakonu zajamčene mu pravice.

Desetletja že slovenski poslanci na javnem odru vladi odkrivajo pritožbe in zahteve slovenskega naroda. Toda ušesa so gluha, stene so mrtve, slovenske prošnje in pritožbe ne najdejo odmeva. (Klici: Žalostno, sramotno!)

Pač pa se najdejo mej poslanci, ki imajo toliko žalostnega poguma, da zaničujejo slovenski narod (Klici: Dr. Pommer!) ter mu predbacivajo duševno revščino. (Sramota!) Narod naš je nadarjen, meriti se more v tem oziru z vsakim drugim, toda sredstev nima, da bi v splošni omiki in v gospodarskem oziru mogel tekmovali z drugimi večjimi, bogatejšimi narodi. (Tako je!) Naš narod je teptan in zatiran od pamti-veka. Od Dunaja doli do sedanje slovenske meje srečavamo ob poti same grobove slovenskega rodu. Ostala so imena mest, vasij, rek in gor, a slovenski glasovi so utihnili. Cvet za cvetom pada s slovenskega debla. Nemška gosenica objeda zelene vrhove, italijanska trtna už izsesava korenino slovenskega debla.

Mi nismo sovražniki ne nemškega, ne italijanskega, sploh nobenega naroda. A nasprotniki smo onim, ki izrabljajo vsa sredstva, da nam iztrgajo rodno zemljo, da v šolah potujčijo slovenski rod. (Živahno odobravanje.) Kaj so nemški »schulvereine«, »südmark«, »lega nazionale«, »Dante Alighieri«? To so le bojna društva, ki dobivajo podpore tudi iz Nemčije in Italije, da bi vzgojila na slovenski zemlji iz slovenskih otrok same janičarje in izdajce! (Burno odobravanje.) V slovenskih pokrajinah se nobenemu Nemcu, nobenemu Italijanu niti las ne skrivi. Za vsako najmanjšo peščico otrok dobijo svoje šole. In vlada jo celo brzojavno zaukaže, kakor se je pred leti zgodilo v Ljubljani. Ali smo Slovenci morda jata ciganov, da v ustavni državi navzlic jasnemu državnemu zakonu ne dobimo svojih pravic! Ako kdo kakemu židu stopi na kurje oko, ves vladni aparat je takoj na nogah.

Zato je naravnost sramotno, da morajo Slovenci v obmejnih pokrajinah sedaj začetkom 20. stoletja še beračiti za slovenske ljudske šole, ko že davno potrebujemo slo-

LISTEK.

Iz Tržiča črez javorniško sedlo na Grintovec.

Četrtega avgusta smo se namenili odriniti iz Tržiča. Vreme ni obetalo nič dobrega, črni oblaki so se podili od Ljubelja do Kriške gore in nazaj. Obupavali smo. Proti poldnevu se naenkrat razjasni, naš pogum se poživl. Bili smo štirje.

Najprvo naše opravilo je bilo, napolniti si nahrbtnike in se tako pripraviti za dolgo in težavno pot. Kaj je najboljšje, ako greš na goro? Vzemi seboj mesa; ako moreš svežega, ki se ohrani v koprivah dva do tri dni, potem kruha in sladkorja. Sladkor je radi tega dober, ker se takoj izpremeni v kri in ohrani torej človeka čvrstega in čilega. Ne smeš pozabiti čaja ali črne kave, tudi kaka dobra slivovka ali brinjevec ti izvrstno služi, seveda ne med potjo, ker naredi težke noge. Dobro ti služi v mnogih slučajih tudi lojeva sveča, svetilnica i. dr. Razun tega si moraš oskrbeti dobro oko-

vane čevlje, težko palico in toplo, močno obleko.

Ljudje so nas kar gledali, kajti takih turistov ni vselej videti. Naša oprava je bila znešena skup z vseh vetrov. Najbolj se je odlikoval moj prijatelj Zdravko, bilo ga je veselje gledati. Kratke hlačice so se previdno oprijemale tankih nožic, ki so bile kakor nalašč vstvarjene za hojo po gorah. Čudno se je zdelo, kako so mogle te nožice zmagovati težo ogromnih, dobro okovanih čevljev. Sicer je bil pa dober turist, jaz ga morem samo pohvaliti. Na glavi je nosil lep lovski klobuček, okrašen s krivimi peresi, ki pa niso bila namenjena korajžji, kakor bomo pozneje videli, akoravno jim je Zdravko do- ločil ta namen.

Gospod Zarnikov je bil v vsem njegov kontrast, s tem je vse povedano. Ujemala sta se z Zdravkom samo v tem, da sta zbadala celo pot, od Tržiča do Jezerskega, mene in mojega ubogega tovariša Ivana, pravcati vzor vseh turistov. Kaj pa sva midva mogla pomagati, ako je lezel zamašek pri steklenici, napolnjeni s slivovko, vedno ven in se je tako izlivala izvrstna pijača? Nič, prav

nič. In to sta nama štela v zlo. Najina oprava je bila oprava finega okusa, nič ekstremov. Kakor naju je odlikoval okus glede oprave, odlikovala sva se tudi v tem, da sva pogosto ostajala zadaj in pregledala nahrbtnike, ako je vse v redu, ter tako prav po očetovski skrbela za obstanek najinih ljubljenskih tovarišev.

Ura je bila že štiri, ko smo se napotili. Oboroženi s težkimi palicami, smo ponosno odkorakali, ne veliko meneč se za svetovnoznano radovednost Tržičanov, ki so nas s čudnimi posmehi in raznimi opazkami spremljali, dokler se ni nahrbtnik, izročen mojemu in Ivanovemu varstvu, zavlil za pokopališkim ogrom.

Dobre volje smo bili in prav smo imeli. Okoli petih smo dospeli do sv. Katarine, katero prosimo za pamet, kar nam je priporočil domači gospod. Do sem nas je spremljal tudi g. Poljanec, ki ni hotel nič kaj verjeti naši vztrajnosti ter pobrati zaostale in jih spraviti v Tržič v varno zavetje. Pri sv. Katarini je videl, da je odveč, in se poslovil od nas z gotovo zavestjo, da pridemo pred nočjo še nazaj.

Čakala nas je danes še dolga pot. Kdo nam bo pozneje, ko se bo naredila noč, kazal pot? Tu se nas usmili sam lomski župan, popusti delo na polju ter jo pobere z nami. Bodi mu na tem mestu izrečena srčna zahvala za samaritansko delo.

Tačas je postalo nebo popolnoma jasno in videli smo krasen svet, lep kotiček slovenske zemlje. Globoko doli v nižavi se je valil dim iz tovarnen in okuževal našim ljubim Tržičanom sicer čisti zrak; daleč zadaj smo videli Stol, prvaka Karavank, prijazno Begunšico in Košuto. Najlepši pa je bil pogled naprej na Storžič. S te strani se vidi še veliko bolj imponzanten kakor od ljubljanske ravnote sem. Same pečine, strmo se vzdigujoč, nas pozdravljajo. Človek bi mislil, tja gori ni mogoče priti; in vendar, ako si pazen, vidiš od časa do časa leteti po skalovju brzo arno ali divjo kozo, za njo pa drznega loveca s pogubonosno kroglo v puški. Noben hrup te ne moti, vse je tiho, naenkrat strel gromovito odmeva, divji kozel pada po skalovju, kamenje se vali za njim, lovec si nabaše vdruči puško in vse je zopet tiho in mirno kakor poprej. (Dajle sledi.

venskega vaeuđilišča. Mi se toliko ne žudimo narodnim svojim nasprotnikom, marveč vladi in njenim organom, ki javno ali tajno, glasno ali molče podpira to premišljeno gonjo proti našemu narodu. Ali je to morda kazen za naš narod, ki je vedno stal na braniku za državo, zvesto udan svoji državi in svojim vladarjem?! (Burno odobravanje.) Da, res morda pridejo časi, ko ne bomo več prosili kot ubogi Lazar drobtin z bogato obložene mize, ampak morali — če treba tudi na ulicah — zahtevati onih pravic, ki nam jih kratijo. Ko bi družba sv. Cirila in Metoda ne imela drugega namena in vspeha, že zato je vredna podpore, ker je vsak njen letni shod javen protest proti onim faktorjem, ki nam ponujajo kamen mesto kruha. (Pritrjevanje.) Država kaznuje tatu, kaznuje pretepača, ki bližnjemu škodi na premoženju ali zdravju. Tisti pa, ki narodu krađejo duše, imajo prosto pot. Paragraf 19. drž. tem. zakona je za nas mrtva črka; na papirju nam priznavajo ravnopravnost, a v dejanju nam je ne dajo. Kakor so nekdanj Rimci in Grki druge narode imenovali barbare, tako nam danes narodni nasprotniki odrekajo vse pogoje in sredstva, s katerimi si more narod zagotoviti in obvarovati svoj obstanek kot narod.

Mi hočemo in zahtevamo, da naš narod povsod na svoji zemlji dobi potrebnih narodnih šol, da si pridobi potrebnih naukov za vsakdanje življenje, ker dobro vemo, da prava in plemenita omika probuja in krepi narode. Mi ne zahtevamo »vsakemu enako«, marveč vsakemu »svoje«, kar potrebuje za življenje. (Živahno pritrdjevanje.)

Sošli smo se danes, da javno in glasno izrazimo tržaškim Slovincem svoje simpatije, ker tako neustrašeno zahtevajo za slovenske otroke slovenskih šol; da se tudi mi pridružimo onemu protestu, nevolji in ogorčenju, ki so je pred 14 dnevi izrazili na javnem shodu. (Burno odobravanje.)

V Trstu samem prebiva tisoče Slovencev, ne od včeraj, marveč od pamtiveka; slovenska je zemlja ob tržaškem zalivu. Toda vgnezdil se je ondi mogočni naš narodni nasprotnik, ki bi rad udušil vsak pojav slovenskega rodu. In žal, stokrat žal, da naši bratje ob Adriji niti tam ne dobé obrambe in pomoči, kjer bi jo morali dobiti že iz državnih interesov. V Trstu so postale razmere neznosne, gada gojé na svojih prsih. Ali ni čudno in pomenljivo za tržaške razmere, da se italijanski bivši minister, senator Villari vozi po Dalmaciji in Primorju kot nekaj potentat ter nadzoruje avstrijske šole? In ta mož sedaj z vidnim ponosom pripoveduje svojim rojakom, kako zori italijanska ljulika na avstrijskih tleh. (Klici: Skandal!)

Nato govornik našteva prošnje in pritožbe tržaških Slovencev na vse instance, da bi v Trstu dobili vsaj eno slovensko šolo. Prvo prošnjo so vložili l. 1884, torej pred 18 leti, v imenu 1429 slovenskih starišev. Tržaški mestni svet je to prošnjo kratkoma odklonil. Tržaško namestništvo je dotično pritožbo l. 1887, torej čez dve leti rešilo, češ, da Slovenci v Trstu ne potrebujejo šol, ker jih imajo v okolici. Vprašamo, zakaj pa tržaški magistrat za svoje ljudi v tržaški okolici ustanavlja laške vspešnice, ko imajo ti otroci ravno tako daleč v mesto, kakor slovenski iz mesta v okolico? (Tako je!) L. 1887 je šla pritožba na naučno ministerstvo, ki pa je pritožbo odbilo. Ravno tako je odbilo pritožbo tudi upravno sodišče.

L. 1893 so tržaški Slovenci zopet iznova pričeli prositi. Dve leti je zopet tržaški magistrat zadrževal rešitev in konečno odgovoril, da v Trstu ne dovoli slovenske šole. (Klici: Sramota!) Novo pritožbo je naučno ministerstvo l. 1895 tako rešilo, da se treba pri ustanavljanju novih ljudskih šol ozirati tudi na dejanske potrebe. Te potrebe pa so že davno dokazane. L. 1897 je zopet odgovoril tržaški magistrat, da se hoče z vso silo upirati slovenski šoli in varovati »italijanski značaj mesta«. Te razmere so hujše, nego v Prusiji.

Dne 7. junija 1899 so se tržaški Slovenci že tretjič pritožili na naučno ministerstvo. Tri čela leta je naučno ministerstvo razmišljalo, kaj naj odgovori. Prepričano je gotovo, da je prošnja tržaških Slovencev opravičena in utemeljena, toda ne

motimo se, ako trdimo, da so bili mero-dajni politični nagibi, ko je ministerstvo te dni zopet odbilo pritožbo za slovenske šole v Trstu. Včerajšnja »Edinost« namreč objavlja odločbo naučnega ministerstva z dne 29. avgusta t. l., ki pravi, da se ustanovitev šole ne sme naložiti proti volji onega, ki je dolžan šolo vzdržavati, in to je tržaško mesto. Tako torej, ljubljanski občini so brzojavno naročili, da mora ustanoviti nemško mestno šolo; občini Brody so zaukazali, da mora za tamošnje žide ustanoviti nemško šolo! Ali smo Slovenci res le hlapi in državljani druge vrste. (Burno odobravanje.)

Toda ne udajmo se! Vseh zavednih Slovencev je sveta dolžnost, posebno pa slovenskih državnih poslancev, da kot eden mož nastopijo za svoje zatirane brate v Trstu in vseh obmejnih pokrajinah. Cujte, kaj nam danes iz Trsta brzojavijo slovenski očetje (čita):

»Nedolžna kri slovenskih tržaških otrok Vam kliče: Bratje, pomagajte nam!«

In mi jim iz srca odgovorimo: Z Vami v boj za pravico, z Vami zmagamo ali pademo! (Burno, dolgotrajno, navdušeno odobravanje.) Ne udamo se ne! (Klici: Nikdar!) Predlagam torej naslednjo resolucijo:

»V »Katoliškem domu« v Ljubljani dne 28. septembra 1902 zbrani slovenski katoliški delavci iskreno pozdravljajo zatirane svoje brate tržaške, ki neustrašeno ob obali Jadranskega morja branijo svoje narodne pravice proti nasilstvu oholih in mogočnih nasprotnikov, ter se navdušeno pridružujejo javnemu protestu, ki so ga izražali na ljudskem shodu »Edinosti« dne 14. septembra t. l., zahtevajoč za slovenske otroke slovenske ljudske šole v tržaškem mestu, ter jim kličejo: Živel, vrli junaki, v boju za dom in očetnjo! Ne udajte se, pogumno naprej do zmage!«

Z burnim odobravanjem in navdušenjem je bila ta resolucija soglasno sprejeta.

Predsednik shodu g. Gostinčar nato naglašal, da je bil današnji shod javen, toda slovenskih liberalcev ni na shod, ker jim zveza z Nemci brani, da so brezbržni za narodne pojave. Toda mi gremo preko te inteligence za pravico naprej. (Živahno odobravanje.)

Protest proti vladni prepovedi ljudskega tabora.

O tej točki je poročal g. Gostinčar. Razburjenje, ki je nastalo že po prvih besedah mej zborovalci, ki so napolnili vso dvorano in galerijo, proti dež. predsedniku, je bilo velikansko. Vladni zastopnik je moral večkrat posredovati in miriti. Govornik je povdarjal, da si bo delavstvo znalo pridobiti sredstev in potov, da manifestira za splošno volivno pravico. Baron Hein je zopet pokazal, da ni prijatelj ljudstva. Naredil je uslugo liberalcem. On bi moral skrbeti, da se ljudstvo ne razburi preveč, s svojo prepovedjo ljudskega tabora pa bo dosegel ravno nasprotno. Govornik je pozival poslance, naj ne odnehajo prej, dokler ne pri-bore splošne volivne pravice. Odločen boj za to pravico in boj deželni vladi!

Resolucije o tem je utemeljeval gosp. Stefe. Dejal je, da je bil strah dež. vlade prazen, ker liberalci, ki si v Ljubljani ne upajo prirediti niti javnega shoda, niso več zmožni za kako demonstracijo. Naše množice bi same za red skrbele. Na dnevnem redu je danes protest proti vladni prepovedi. Shod je javen v sredini Ljubljane. Ta točka mora vsakega liberalca bosti v nos — in vender liberalcev nikjer ni. Tembolj bi se poskrili 12. oktobra. Dež. predsednik bi moral razmere poznati, pa jih ne pozna in dela osrednji vladi mnogo težkoč, kar se bo zopet pokazalo z njegovo prepovedjo. Osrednja vlada najboljša stori, da prepoved razveljavi in tako omogoči ljudstvu mirno zborovanje. Pravice manifestirati za splošno volivno pravico si delavstvo ne da vzeti. Govornik vpraša zborovalce, ali so pripravljeni, kadar koli in kjerkoli jih poslanci pokličejo k manifestaciji za splošno volivno pravico priti vsi do zadnjega? Soglasni »Da!« je bil odgovor. Govornik je povdarjal, da bo ljubljansko delavstvo v ljubljansko okolico, ako se prepoved dež. vlade ne razveljavi, takrat, ko bo katoliško narodna stranka imela naznanjene tri svoje tabore, na jasen način povedalo svoje mnenje. Katoliško narodnim

taborom se bo pridružilo delavstvo na način, ki bo prepričal vse naše nasprotnike, da se ne udamo in da resno hočemo izvojevati ljudstvu pravico.

Soglasno so bile sprejete naslednje resolucije: »Zborovalci na javnem shodu »Slov. katol. delavskega društva« protestirajo proti vladni prepovedi ljudskega tabora dne 12. oktobra in smatrajo ta korak dež. vlade za neutemeljen in neopravičen ter zahtevajo, da ministerstvo razveljavi ta ukrep in omogoči ljudstvu mirno manifestirati za svoje pravice.

Zborovalci zahtevajo, da se katoliško-narodni poslanci ne udajo, dokler ne dosežejo ljudstvu splošne volivne pravice.

Zborovalci so se razšli z gromovitimi »živio!« klici, ki so odmevali daleč po Ljubljani. Liberalcem so dokazali, da se zavedamo svoje moči tudi v njihovi »trdnjavi«.

Nagodbene konference.

Nagodbeni načrt ter avtonomni carinski tarif tudi včerajšnji dan nista dala miru obe-stranskim resortnim ministrom. V soboto so zborovali ministri celi dan do 6. ure zvečer ter pričeli včeraj dopoldne z delom zopet ob 10. uri. Pri sobotnem razgovoru je bilo rešenih dokaj diferenc, vendar jih je še preostalo toliko, da tudi danes še ne bodo završene. Tekom sobotnega dne so bili pri cesarju v avdienci zunanji minister grof Goluchowski, min. predsednik Koerber ter poljedelski minister grof Giovanelli. Povedali so vladarju obstoječe težkoče ter dobili potrebnih navodil. — Znaki torej kažejo, da se večmesečna nagodbena vojska mej našo in ogrsko vlado bliža že davno zaželenemu koncu ter da doživimo ta dogodek morda še tekom tega tedna. Z avstrijske strani se namreč želi, da se sedaj ministri ne razidejo, dokler ne dovrše vsega dela. Vspeh bo kajpada ravno isti, kot bi se bil pokazal pri zadnjih konferencah. Koerber in Szell poskušata le še zadnji naskok v korist svojim zahtevam, a vesta pa že davno naprej, da bota podlegla. — Takoj po završitvi dogovorov se prično pogajanja s parlamentarnimi strankami ter določi dan za sestanek držav. zbora. Obenem bo imenovanih nekaj članov za gosposko zbornico.

Poslanec Prade ima besedo.

Mnogobrojne izjave voditeljev češkega naroda v zadevi notranje politike ter specijelno prihodnjega parlamentarne boja so silno vznemirjale vodjo nemške ljudske stranke posl. Pradeja. Mož ni našel poprej miru, dokler se ni sam oglasil v javnosti ter spisal dolg članek za najnovejši dunajski dnevnik »Die Zeit«. Mož se najprej peča z uvedbo notranjega češkega uradnega jezika in pravi mej drugim: Ako hoče vlada izvesti mnenje nemških strank o tej češki zahtevi, jej povemo, da ne dobi niti enega Nemca, ki bi se sploh hotel razgovarjati o njej, kaj šele, da bi jej pritrdil. Narodnostne koncesije Čehom pred uveljavljenjem nagodbe so itak izključene, posebno pa še uvedba češkega notranjega jezika, največja koncesija, ki jo Nemci sploh morejo dati svojemu nasprotniku. Tudi za slučaj, da bi se hotel reševati cel kompleks češkega vprašanja, ter da bi se dovolil Nemcem nemški državni kot posredovalni jezik, razdelila Češka in ustanovil nemški uradniški status, bi Nemci nikakor ne mogli dovoliti češkega notranjega uradnega jezika. — Nadalje se peča Prade z nagodbo. Načrt, ki ga bota skovala Koerber in Szell, ne bo prav nič boljši od Badenijevega, in takemu nemška ljudska stranka ne bo pritrdila. Specijelno v zadevi nagodbe bi bilo dobro, da se vsi stvari v parlamentu močna večina, ki bo pokazala Ogrom, da se jih ne boji. Na trdno parlamentarno večino sicer ni misliti, a gotovo je, da vlada v sedanjem parlamentu ne dobi nagodbe, razun če si pridobi Čehe ali nemško ljudsko stranko. To pa je nemogoče, in torej ta vlada ne bo šla preko te zapreke. Treba bo pozvati na krmilo uradniško ministerstvo, ker je sedanj vse drugo prej nego uradniško. V njem sedita strankarja Čeh in Poljak. Preosnova kabineta bi morda odstranila marsikako težkočo. — Tako Prade. Čehom nič, vladi nič, njegovi stranki pa polovico mest v novem ministerstvu, pa bo rešena državna kriza. Le

žal, da bo Koerber poleg njega tudi druge prašal za svet.

Odpoved nemško-ruske trgovske pogodbe.

Nedavno smo objavili brzojavko, v kateri se naglašalo, da namerava ruski finančni minister Witte odpovedati trgovinsko pogodbo. Ta vest je došla preko Pariza in jej torej ni pripisovati popolne verjetnosti, a ravno je znano, da dobiva v Rusiji ta misel vedno več tal. Dosedaj še ni določen nikak termin za odpoved in se tudi ne ve, če se je finančni minister res že odločil za ta korak. Javnosti je znano edino le to, da vplivni krogi pritiskajo v tem oziru na vlado in da se ta trajno ne bo mogla ustavljati temu pritisku. Rusija kajpada od te odpovedi ne bo imela kdove kake škode, pač pa Nemčija.

Pravilnik za francoske ministre na potovanju.

Znani govori francoskih ministrov Pelletana in Andréa še vedno razburjajo francosko javnost, pa tudi ostali svet. Posebno neljubo so pa bili z njimi zadeti oficialni krogi, osobito zunanji minister Delcassé, in ugiba se že sedaj na vse strani, kako bi se dalo odpovedi temu zlu v bodoče. V tej stiski jim prihaja na pomoč »Figaro«, ki je sestavil pravcati pravilnik za potujoče francoske ministre. Opravilnik obsega šest paragrafov, ki določajo: 1. Repertoar političnih govorov treba predložiti v revizijo ministerskemu predsedniku. 2. Ker imajo fina vina prevelik vpliv na govornike, morajo ministri govoriti takoj pričetkom obeda. 3. Ministri morajo obedovati pri banketih ločeni v stranskih sobah, da se izognejo poznejšim officialnim napitnicam. 4. Pri banketih morajo odpasti vse primesi jedilom, ki razburjajo živce ministerskim govornikom. 5. Piti se sme le navadna ali mineralna voda ter k večjemu na koncu peneča sodovica. 6. Ker je pa v kljub temu nevarnost, da zgornjemu ministru kaj izpodleti, bo poslal ministerski predsednik že na predvečer banketa dementije in popravke zunanjemu časopisju za eventualno porabo.

Tako »Figaro«. Kajpada je to ironija, a vidi se pa v kljub temu, kako zelo se vlada boji, da bi se zamerila temu ali onemu sosedu s prenaglim odkritjem neljubih tajnosti.

Sardinci proti kraljevemu obisku.

Otok Sardinijo namerava prihodnji mesec obiskati sam kralj Viktor Emanuel ter s tem povzročiti, da enkrat utihnejo tožbe zastopnikov ondotnega prebivalstva o zistematičnem zanemarjanju tega otoka. Ta obisk bo pa imel ravno nasprotno posledico, ker razun officialnih krogov se prav nobeden ne veseli kraljevega prihoda. Zanimivo je, kar piše v tem oziru neki ondotni list. Pravi namreč mej drugim: »Za Sardinijo je nujno potrebno, da jo obišče mož velike učenosti in previdnosti, ki ima razum za mnoge nujne potrebe dežele. Upali smo in prosili, naj nas obišče ministerski predsednik Zanardelli, in sedaj nam napovedujejo dohod — kralja. Mi smo res srečni ljudje!« Tako »željno« pričakujejo Sardinci svojega kralja, ki mu naravnost odrekajo vse državniške zmožnosti.

Iz brzojavk.

Letošnje škofovske konference se vrše sredi meseca novembra. — Prestolonaslednikov višji dvornik vpokojen. Veliko senzacijo vzbuja nenadno vpokojenje višjega dvornika nadvojvode Frana Ferdinanda fml. grofa Nostica. Pravijo, da se je pojavil nekaj razpor. — V nižjeavstrijski veleposelstniški skupini se pojavijo pri nastavljanju kandidatov večje premembe. Poslanci Auersperg, Fraiss, Gügl, Gudenus, Kielmansegg in Skrbensky ne bodo več kandidirali. Prihodnji deželni maršal bo baje prelat Schmolk. — Rumunski židje. Rumunska vlada je odgovorila Angliji na znano ameriško noto, da ne more zabraniti izseljevanja židov. Ob enem vprašajo Rumuni, če se tudi Angleži strinjajo z Amerikani. — Turčija se mobilizira. Zadnji dogodki v Bulgariji, posebno pa ondotne vojaške vaje so povzročile toliko nervoznost pri sultanu, da je sklenil mobilizirati trideset turških polkov. — Stevilo vojaških

novincev se zviša. Dunajskim listom javljajo, da mora do 1. decembra biti rešen zakon, s katerim se za 10.000 mož pomnoži število vsakoletnih vojaških novincev. — Novinuncij na Dunaju. Ker bo sedanji papežev nuncij imenovan kardinalom, se imenuje na njegovo mesto bruseljski nuncij monsg. Di Belmonte.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. septembra.

Premembe v ljubljanski škofiji.

Sedež leskovaške dekanije se je vsled promocije dosedanjega dekana v St. Jerneju prestavil zopet v Leskovec, ter je bil za dekana imenovan č. g. Frančišek Schweiger, župnik v Leskovcu pri Krškem. — Za župnijo Želimič je prezentiral patron Leon grof Aueršperg č. g. Frančiška Finžgarja, kurata v deželni prisilni delavnici.

Shod v Kamniku V Kamniku je bil včeraj političen shod združen z občinim zborom katol. polit. društva, kakor je bilo naznanjeno v naših časopisih. Navzoči so bili volivci iz vseh krajev kamniškega sodnega okraja. Predsedoval je društveni predsednik župnik Bernik. Poslanec Pogačnik je poročal o državnem zboru. Razpravljal je o vseh njega aktualnih vprašanjih, o nagodbi, carini itd., zlasti pa o kmetijskih zadrukah in organizaciji avstrijskih kmetovalcev. Dež. posl. Mejač je govoril o nujnih predlogih, ki so jih stavili naši poslanci v dež. zboru, o krivici liberalcev, ki je rodila obstrukcijo, in o krivičnem volivnem redu, ki potrebuje nujne prenosove. Omenjal je dalje potrebe kamniškega okraja in pešajočih obrti slavnikaške in lončarske, kako bi jim bilo pomagati. Stolni vikar Kalan je posebe obravnaval obstrukcijo, prepoved ljudskega tabora in nujnost volivne reforme. Shod je sprejel več resolucij, s posebnim navdušenjem ono, ki izraža zaupanje našim poslancem in posebe dr. Šusteršiču. Nato se je vršil občni zbor. Društvo šteje nad tisoč članov. Na shodu je vladalo navdušenje in popolno soglasje.

Nevarno obolel je vlč. gosp. Feliks Zavodnik, mestni župnik v Škofjiloki, ter je bil nocoj previden. Duhovnim sobratom n znanem se priporoča v molitev.

Politično društvo „Sloga“ v Ormožu priredi v soboto dne 4. oktobra t. l. ob 10. uri predpoldnem v dvorani okrajnega zastopa v Ormožu izreden zbor. Na shodu se bode proglasil kandidat za volitev v deželni zbor. Zborovanje je torej jako važno.

Kvartet „Kytara“ v Pragi, ki je tudi Slovencem dobro znan, praznuje 25. oktobra t. l. svojo 25letnico.

Tržaški namestnik grof Goess je bil te dni na Dunaju, kjer je obiskal posamezne ministre. To je brez dvoma v zvezi z njegovim odstopom.

Obupni liberalni vzdih. »Soča« vzdihuje: »Klerikalizem v Furlaniji čudovito napreduje. Za Krminom je prišla na vrsto lepa velika občina Ajello, v kateri so si te dni priborili klerikalci, pod vodstvom don. Stacula, gospodstvo. Dasi je prejšnje starašinstvo z županom vzgledno gospodarilo, nič ni pomagalo, kajti klerikalno hujkanje in obrekovanje je bilo tako mogočno, da je priborilo klerikalcem zmago v vseh treh razredih. Par manjših občin stoji že tako pod uplivom klerikalcev — zato ne bo dolgo več, ko bo Furlanija popolnoma poklerikaljena. Pri prihodnjih volitvah v deželni in državni zbor utegnejo liberalni Lahi doživeti v furlanski nižini poraz na celi črti, toliko bolj, ker hodi z nunci lepo število — contejeve.

Deželnozbornske volitve na Koroškem. Nemški listi poročajo, da nameravajo Slovenci v velikovškem okraju kandidirati g. V. Podgorca. Nemški katoliki na zgornjem Koroškem kandidirajo dr. Puppovca, v lavantinski dolini pa časnika g. Walcherja.

Osebnosti. S 1. oktobrom bode imenovan nadomestnim asistentnim zdravnikom gosp. Avgust Levičnik pri 27. pešpolku. — Poročil se je v Kranju gosp. Ivan Cizel, c. kr. sodni kancelist, z gđ. Minko Cadežovo. — Abiturijentinja gđ. Leopoldina Rant je kot časna učiteljica nameščena na štirirazrednico v Starem trgu

pri Ložu; učiteljska kandidatinja gđ. Ana Schulz na tukajšnji nemški dekliški šoli. Na rudniško šolo v Idriji sta vstopila kot novi učni moči absolvirani kandidati g. J. Goštiša in gđ. Dav. Lapajne. — Za definitivnega davčnega slugo je imenovan dosednji pomožni sluga g. Karol Jerman v Krškem.

Častno obdanstvo. Starašinstvo občine Mavhinje je imenovalo za častnega občana pred. gospoda Antona Keber, vikarja, ob priliki njegovega zlatomašništva, in to v znak hvalečnosti za zaslužno 28letno delovanje v tamonjski občini.

Cesarjev dar. Za pogorelce v Podovi na Štajerskem je daroval cesar 1000 kron.

Umrli je v Renčah gospa Magdalena Tribušon roj. Peric. — V goriški bolnici je umrl pravnik g. Albin Štrukelj, star 28 let.

V Novem mestu je umrla gđ. Frančiška Krajo, sestra bivšega lastnika tiskarne.

Razstava grozdja v Krškem bode dne 12. in 13. oktobra, in ne 4. in 5. oktobra, kakor se je s pričetka nameravalo. To je sklenil odbor kmet. podružnice, ker se bode letos trgateg malo pozneje vršila.

Innominata. Laški visokošolci ustanovili so v Trstu dijaško društvo, kateremu so dali gorenje ime, kar pomenja: »Neimenovana«. Kako so prišli do tega imena in kak duh veje med laškim dijaštvom, razvidno bo iz tega: L. 1895 hoteli so dati temu društvu ime: »Zveza dijakov Jadranskega okraja (Regione Adriatica), ker Italijo delijo v regione, a naša vlada ni dovolila tega naslova. Lani jim je vlada zabranila dati ime »Regione Giulia« — in letos so prišli do brezimenja. Včeraj so imeli v Trstu občni zbor.

Slovensko gledališče. Jutri igrajo prvič na slovenskem odru veseligror Viktorja Sardona. »Madame Sans Gêne.« Novo dvorano v III. nadstropju je slikal gledališki mojster g. A. Waldstein. Tekoči teden bo predstava še v petek 3. okt.

Veselica novomeških akademikov se je vršila minolo soboto ob mnogobrojni udeležbi. Prejeli smo daljše poročilo, katerega pa ne objavimo, ker načeloma ne objavljamo dopisov brez podpisa, in ker ima neznan nam g. dopisnik prebiste oči, pretenka ušesa in preostro pero. Gosp. dopisniku povemo na uho, da Novo mesto ni Dunaj. Sicer pa so se baje dobro zabavali »do ranega jutra«, kar je vedno zadnja točka dnevnega reda, a glavna za mladi svet. Zahvalo pa treba izreči vsem, ki so se žrtvovali v dobrodelni namen ter pripomogli do lepega vspeha veselice.

Otvoritev vipavske železnice — po noči. Dne 1. oktobra se izroči prometu vipavska železnica. Otvoritveni vlak se odpelje iz Ajdovščine proti Gorici ob — eni popolnoči, ko bo vsa vipavska dolina zavita v črno temo.

Socijalni demokrati so imeli včeraj pri Čerinu v Bizoviku shod. — Večji shod so imeli soc. demokrati včeraj v Idriji. Razgovarjali so se o bližnjih obč. volitvah in sklenili postaviti samostojne kandidate.

„Legina“ šola v Neblem je gotova in učitelja tudi že imajo. S tem so storili Lahi korak naprej v Brda.

Z Goš na Vipavskem se nam piše, da imajo ondi še dosti pristnega starega vina po zmerni ceni od 12 gl. hl in višje.

Požar na Čavnu pod Krnico. Neka deklina je žela seno na gori za vitovsko cerkvijo. Opoldne je zakurila, da si ogreje s seboj prinešeno kosilo. Ogenj se je prijel suhljadi in se kmalu razširil po gori. Prišli so gasiti orožniki iz Šempasa, logarji iz Krnice in nad 200 mož iz Vitovelj in Trnovca. Proti noči so omejili požar. Čez noč je gorelo le še kot kres. Poškodovani so nasadi. Škode na tisoče.

Grozna nesreča v Batujah. V Batujah se je zgodila grozna nesreča. Leopoldina Plahuta šivala je zvečer v pritličju hiše svojih starišev št. 40, spalnico pa je imela v I. nadstropju. Ko je nehala šivati, se je podala k počitku. Vrh stopnic pa se jej stopakne noga in ona pade s petrolejsko svetilko, katero je nesla v roki, v svojo poleg stopnic se nahajajočo izbo. Pri tej priliki se vname svetilka in v sobi na-

stane ogenj. Leopoldina je hotela ogenj pogasiti, pri tem pa se ji vname obleka in h kratu je bila vsa v plamenu. Prestrašena začne na ves glas vpiti na pomoč, na kar so priteli njeni stariši, ki so se nahajali v pritličju. Trgali so s svoje hčere obleko in gasili kolikor so mogli, a reva je bila že tako vsa ožgana po životu, da se je zgrudila v nezavest in so jo morali prepeljati v žensko bolnišnico v Gorici. A tudi oče Leopoldine se je tako nevarno ožgal, da so morali i njega prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici.

C. in kr. vojna šola praznuje svojo 50letnico dne 30. oktobra.

Vlaho Bukovac, znani hrvatski slikar biva nekaj dni s svojo družino v Zagrebu, odkoder odpotuje v Prago, kjer se stalno naseli.

Nemški turnarji so imeli včeraj v Celju slaynost. Iz Ljubljane se je peljalo v Celje 40 turnarjev.

Zimski vozni red juž. železnice, ki stopi v veljavo s 1. oktobrom, nima na progi Dunaj-Trst nobene izpremembe; na vrhniški železnici pa stopi pri večernem vlaku v veljavo zopet zimski red. Odhod iz Ljubljane ob 6.05, dohod na Vrhniko ob 6.59, odhod z Vrhnike ob 4.10, dohod v Ljubljano ob 5.04 popoldne.

Mrtva so našli. V svilih posestnika Jan. Petkovška v Žiberšah so 26. t. mes. našli mrtvega njegovega, pijančevanju udanega hlapca Jan. Gabrovška. Padel je s poda skozi odprtino za seno in obležal na mestu mrtve. — Prejšnji dan so pa na pragu pri svilih posestnice Mar. Aleš pod Smarno goro našli mrtvega nekega 55letnega ubožca, ki je ondi prenočil in že prej tožil, da je bolan.

Novo šole za enoletne prostovoljce se otvorijo v okrožju 3. voja s prvim oktobrom v Ljubljani pri domobranskem polku št. 27, Celovcu, Trstu, Beljaku in Gradcu.

Fantovski tepež. Stepli so se v Poljanah pri St. Vidu fantje v soboto zvečer. Posebno dobro skupil jo je Bremcev pomočnik Karol Semraje s Podgore pri St. Vidu. Ranjen je na glavi in po životu zelo opasno.

Ljubljanske novice.

Slavnostni odbor v proslavo 50letnice državne višje realke v Ljubljani je izdal naslednji oklic: Cenjeni gospod in tovariši! Dne 4. vinotoka t. l. poteče pol stoletja, kar obstoja ljubljanske realke, katera je s plodonosnim delovanjem v tej dobi vzgojila mnogo vrlih in odličnih mož. Ravnateljstvo, kakor tudi učno osebje zavoda, namerava prirediti na ta pomenljiv dan primerno šolsko slavo, katerega bi se vdeležili tudi nekdani učenci in učitelji imenovanega zavoda. Da se doseže označeni namen, stavi si je podpisani odbor nalogo, opozoriti nekdane učence na to slavo in jih vabi k obili vdeležbi. Slavnostni odbor namerava prirediti po šolski slavnosti skupni obed, ki bode prijateljski sestanek nekdanih sošolcev. Drag bodi nam realcem spomin na zavod-realko, v kateri se je pričela pot k našemu poklicu in zato upa tudi slavnostni odbor, da se vdeleže slavlja nekdani njeni učenci v prav obilnem številu. Kdor bi bil po stanu ali oddaljenosti zadržan, poslal bode pa gotovo svoj pozdrav. Pa tudi še drugače je omogočeno sodelovati oddaljenemu pri slavnosti. Odbor namerava napraviti v spomin 50letnice slavnostno ustanovo, s katero bi se podpirali revni dijaki realke. Da se ustanova omogoči, prodajale se bodo slavnostne vstopnice. Del svote se bode uporabil v pokritje stroškov, preostanek in nadaljni prispevki pa za omenjeno ustanovo. Slavnostni odbor si dovoljuje tedaj Vas, cenjeni gospod in tovariši, vljudno vabiti, da se osebno vdeležite slavnosti, če ste pa zadržani, da kupite slavnostno vstopnico ali pa prispevate k slavnostni ustanovi. — V Ljubljani meseca kimovca 1902. — Slavnostni odbor.

Umrli je danes ob 9. uri dopoldne hišni posestnik v Trnovskih ulicah Matevž Breskvar v 62 letu svoje starosti.

Prememba posestva. Hišo kolarskega mojstra gospoda Jakoba Preka v Sp. Siški je z vrhom vred kupil g. Peter Burja, vulgo »Anđnik«.

Konj se je splašil. Jožefu Skubicu, hlapcu pri zalogi puntigamskega piva, se je v soboto popoldne pred Čončkovim gradom na Cesti na Rožnik splašil konj in ušel z vozom. Pri železniškem prelazu ga je ujel neki paznik.

Surov hlapec. Blumauerjev hlapec A. Prolesnik v Kolodvorskih ulicah št. 24 je prišel v soboto opoldne iz Šiške pijan do-

mov, valed česar ga je gospodar takoj iz službe odpustil. Popoldne je porabil Prelesnik gospodarjevo odsotnost, da je šel v hlev in pretepel konja z gnojnimi vilami. Konj ima več ran in je g. Blumauer, ki je bil konja že prodal, moral kupcu odšteti nazaj 60 kron, ker je konj sedaj toliko manj vreden.

Božjast je vrgla danes ponoči na Emonski cesti delavca Jerneja Jonoka. Morali so ga z vozom prepeljati na magistrat in poklicati zdravnika.

Na cesti omedlela Včeraj zjutraj je v Kolodvorskih ulicah na cesti omedlela in se zgrudila na tla branjevčeva žena Jožefa Banko. Pobrli so jo in odnesli v njeno stanovanje v istih ulicah št. 10.

V blaznico so pripeljali pisarja Franca Wiederwöhla.

Življenje po noči. Na sv. Petra cesti je bilo danes po noči precej živahno. Najpoprej sta dva knjigoveza ubila pri zgradbi kanala svetilko in podrla ograjo. Potem pa sta se sprla neki vrtnar in neki trgovski pomočnik. Tema dvema sta se pridružila še dva gospoda, ki sta hotela pomorovati, pa sta nasprotno dosegla. Vrtnar je prijel jednega gospoda za vrat, ta ga pa je zato s palico udaril po glavi. Vrtnar je bil prav slabe volje in je tudi policaja, ki je prišel zraven, sunil v prsi. Konec je bil, da je policaj vse odpeljal na rotovž.

Nesreče. Posestnik Alojzij Krušič iz St. Vida dirjal je v soboto popoldne z vprežnim konjem po Čojzovi cesti. Konj je nenkrat padel in si je na treh nogah odrli kožo. — Ciril Stebej, 15 let star posestnikov sin v Dobravi št. 5, peljal se je v soboto popoldne na naloženem vozu domov. Po svoji neprevidnosti je padel z voza in si zlomil levo roko. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Pretep Knjigovez H. Jerman je v Rožnih ulicah ponoči nekaj zmerjal zasebnika V. Gabrovška, ta pa ga je s palico udaril po nosu, da se mu je takoj kri ulila iz nosa.

Konkurenta. V noči od sobote na nedeljo sta bila v neki gostilni na Dolenjski cesti dva pleskarja, ki sta si huda konkurenta. Prepirla sta se že v gostilni zaradi dela, zvonaj pred gostilno pa sta se spoprijela in strela. Opraskala sta drug drugega po rokah in po obrazu.

Zaprl so včeraj hlapca Antona Ševerja, ki je dosedaj služil v Prulah št. 6 in je tamkaj ukradel delavcu Frančišku Kehnetu čevlje. Ukradel je tudi svojemu prejšnjemu gospodarju Anton Potokarju, posestniku v Dragi v litijem okraju krtačo in svojemu sedanjemu gospodarju pa je prodal gnoj, katerega bi bil moral peljati na njivo.

Ukradena suknja. Krojaški mojster gosp. Luka Šumi je pustil pred nekaj dnevi v kavarni »Pri slonu« in sicer v sobi, kjer se igra, črno površno suknjo. Prišel je uzmovič in jo odnesel.

Čevljarski pomočniki so včeraj dopoldne zborovali v Pockovi gostilni v Florijanskih ulicah. G. Breskvar je poročal o načrtu plačilnega tarifa, ki bi se imel upeljati v Ljubljani in o delavniškem redu. Prečital je posamezne točke tarifa in tudi delavniški red. Tarif se predloži zadrugi čevljarskih mojstrov. Pri dopolnitvi volitvi sta bila izvoljena v odbor gg. Mavc in Lamovšek.

Več luči! »Društvena godba« je imela v soboto zvečer promenadni koncert na sv. Jakoba trgu. Sredi koncerta je ugasnila električna razsvetljava. Uprava mestne elektrarne naj bi imela pač toliko ozira do občinstva, da bi pri promenadnih koncertih pustila goreti obločnice do konca koncerta.

Izgubljen. Nekje v mestu je bila izgubljena črna boa s črnim svilnatim trakom in zlata broža z granati.

Izpred sodišča.

Kamen v glavo nagnal je Janez Tavčar, delavec iz Bodovelj v Škofji loki hlapcu iz Šternarjev, ker sta se nekaj sporekla, kar obdolženec tudi ne taji; poškodovani je bil nevarno zadet nad desnim očesom. Obsojen je bil Tavčar na 3 mesece ječe.

Nevaren surovež je Jernej Funtek, delavec na Perovem. Nekega dne koncem meseca julija po noči je v Duplicah pred Majdičovo hišo začel uganjati ropot ter gospodarja, ki je šel pred hišo gledat, kaj da je, nagnal s kamni; en kamen je prebil šipo in priletel v sobo, kjer so otroci spali. Dva dni kasneje je udaril v Perovem Terezijo Berlic tako po ustih, da jej je razbil dva zoba, baje zato, ker je na njo jezen. Mlajšo Terezijo Berlic je sunil z nogo tako v koleno, da je krvavela. Drugo noč pa je zopet pri Svetlju v Perovem razbil dve šipi, pometal par posod s cveticami raz okna, razbil Frančiški Majdič, ker se mu ni oglasila, zopet eno šipo in konečno grozil Mariji Kratner, da jo bode ubil, in da ne bode več trave tlačila. Ker je dokazano, da je obdolženec silovit surovež in ne da ljudem miru, ga je sodišče obsodilo na 10 mesecev težke, z 1 postom in trdim ležiščem vsak teden poostreje ječe.

